

PYLL Hyvinvoinnin ja terveyden kompassi

HYVOLTK 31.05.2023 § 235

172/12.09/2023

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on tilannut FCG:ltä PYLL-tulosten laajan tarkastelun, jossa nykytilaa kuvaavat vuodet 2016–2020. Trendejä on arvioitu niin pitkiltä ajanjaksoilta, että on mahdollista nähdä tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia. (1996-2000 -> 2006-2010 -> 2016–2020). Menetettyjen elinvuosien tarkastelu tarjoaa tietoa niistä kuolemansyistä ja väestöryhmistä, joihin alueella pitäisi suunnata aiempaa vaikuttavampia ehkäisy- ja hoitotoimia.

Noin 75 % Päijät-Hämeen ennenaikaisesti menetetyistä elinvuosista 2016–2020 olisi ollut vältettävissä. Suurimmat menetysten pääluokat ovat alkoholi- ja huumekuolemat (27 %), tapaturmat ja väkivalta (23 %), verenkierroelinten sairaudet (20 %) ja pahanlaatuiset kasvaimet (19 %). Miesten jakaumassa korostuvat alkoholi- ja huumekuolemat ja naisilla pahanlaatuiset kasvaimet. Päijäthämäläisten ennenaikaiset kuolemat ovat vähentyneet vuodesta 1996. Sekä Päijät-Hämeen miehillä että naisilla kehitystrendi on parempaan päin. Naisilla viimeisen 10 vuoden kehitys on kuitenkin ollut hyvin pientä ja jäänyt jälkeen koko maasta. Naisten kaikki vältettävissä olevat menetykset ovatkin maan suurimmat. PYLL-tuloksissa on suuria kuntakohtaisia eroja. Sysmässä on alueen suurimmat vältettävissä olevat menetykset miesten osalta. Heinolan naisten vältettävissä olevat menetykset ovat alueen suurimmat. Parhaiten pärjäävät alueen kokonaisuutena tarkasteltaessa Hollola ja Asikkala, joissa ovat alueen pienimmät vältettävissä olevat menetykset.

Asikkalassa oli yli 15 % vähemmän menetettyjä elinvuosia kuin Päijät-Hämeessä keskimäärin kaikkien vältettävissä olevien ennenaikaisten menetysten osalta, pahanlaatuisten kasvainten, kuljetustapaturmien, itsemurhien sekä alkoholi- ja huumekuolemien osalta. Iskeemisten sydänsairauksien ja hengityselinsairauksien osalta menetettyjen elinvuosien määrä oli lähellä (+15 %/ -15 %) Päijät-Hämeen keskiarvoa. Aivoverisuonten sairauksien aiheuttamien kuolemien osalta Asikkalassa oli Yli 15 % enemmän menetyksiä kuin Päijät-Hämeessä keskimäärin. Itsemurhien osalta Asikkalassa on HVA:n pienimmät menetykset. Kun nykytilaa verrataan kunnan 10 vuotta aiempaan tilanteeseen Asikkalassa yli 15 %:n parannusta oli tapahtunut kaikissa vältettävissä olevissa menetyksissä sekä pahanlaatuisten kasvainten, kuljetustapaturmien, itsemurhien, iskeemisten sydänsairauksien sekä alkoholikuolemien osalta. Yli 15 %:n heikentymistä oli tapahtunut aivoverisuonten sairauksien, hengityselinsairauksien ja huumekuolemien osalta.

FCG:n laatiman PYLL-selvityksen tulokset esitetään hyvinvointilautakunnalle tiedoksi.

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Koivisto Marja

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee tiedoksi
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.